

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Κατ' εἰδήσεις ἐκ Σμύρνης, αἱ ἀνασκαφαὶ τῆς Περγάμου ἤρχισαν ἀκριβῶς τὴν 1ην Σεπτεμβρίου ὑπὸ τῶν ἀρχαιολόγων κ. κ. Δαῖρπφελδ καὶ Κρόντς ἐπὶ τῆς Δ. πλευρᾷ τοῦ Γυμνασίου τῶν νέων, ἔφεραν δὲ εἰς φῶς ἀρκετὰ ἀρχαιολογικὰ ἀντικείμενα καὶ ἐπὶ τοῦ λόφου Γυμνα.

Εἰς τὰς ἐφετεινὰς ἀνασκαφὰς τελοῦνται καὶ ἐργασίαι λίαν ἐνδιαφερόνσαι διὰ τὴν ἱστορικὴν πόλιν τῶν Ἀτταλίδων α') ἡ ἀναστήλωσις τῶν εἰκόνων (ἐκ τῶν σωζομένων) τοῦ Γυμνασίου τῶν νέων καὶ β') ἡ συγκόλλησις ἀπάντων τῶν μαρμαρίνων τεμαχίων ἐξ ἀγαλμάτων, ἅτινα κατεστράφησαν ἰδίως κατὰ τοὺς πρώτους χριστιανικοὺς χρόνους.

Πρὸς συγκόλλησιν τῶν διαφόρων κατεστραμμένων ἀγαλμάτων ἀνεχώρησεν ἐκ Σμύρνης ὁ γλύπτης Ἰάκ. Ρήγος.

★

Εἰς τὰς Παράσας νέα εὐρέθησαν εὐρήματα. Παρὰ τὸν ἱστορικὸν πύργον καὶ ὀπισθεν τῶν ἐξωτερικῶν αὐτοῦ τοίχων εὐρέθησαν 80 νέαι στήλαι, ὧν πολλαὶ ἐγχρωμοί. Ἐξέχει αὐτῶν μια ἀφιερωμένη εἰς Εὐάνδρον τὸν Σάμιον. Ἐπίσης ἀνευρέθησαν περὶ τὰς 30 νέαι ἐγχρωμοὶ πλάκες ἐπὶ τῶν ὁποίων εἶνε ἐξωγοφοισμένοι διάφοροι παραστάσεις καὶ ὀνόματα ἀρχαίων πόλεων. Μεταξὺ τῶν εὐρημάτων τούτων εἶνε καὶ μία στήλη, εἰς ἣν ἀποδίδεται μεγίστη ἀρχαιολογικὴ ἀξία, ἐπὶ τῆς ὁποίας φέρονται ἐξωγραφισμένα παραπετάσματα μετὰ πολλῆς τέχνης. Ἐπίσης ἀνευρέθησαν 20 νέαι ἐπιτύμβιοι πλάκες γλυπτᾷ, ἅλλαι ἐγχρωμοί, ἅλλαι ἀπλᾷ καὶ ἕτεραι κοσμημένα δι' ἀνθεμίων.

Μεταξὺ τῶν πλακῶν τούτων εὐρέθησαν καὶ τὰ ἐλλείποντα τεμάχια τῆς θύμασις ἐγχρώμου στήλης τῆς Φίλας, ἣτις συμπληρουμένη δι' αὐτῶν θὰ εἶνε μοναδικῆς ἀρχαιολογικῆς ἀξίας ἀντικείμενον.

★

Ὁ διάσημος Γάλλος Αἰγυπτιολόγος Μασπερώ ἀνακοινεῖ λίαν ἐνδιαφερόντας λεπτομερεῖας εἰς τὴν «Ἐφημερίδα τῶν Συζητήσεων» περὶ περικοπῶν ἀπολεσθέντων ἔργων τοῦ Μεγάλου καὶ ἀνακαλυφθέντων πρὸ δεκαπέντε περὶ πρὸν μηνῶν ὑπὸ τοῦ ἐφόρου τῶν αἰγυπτιακῶν ἀρχαιοτήτων Γουσταύου Δεφέβρ καὶ δημοσιευθέντων δοχάτως διατάξεις τῆς αἰγυπτιακῆς Κυβερνήσεως. Οἱ πάπυροι, οἱ περιέχοντες τὰς περικοπὰς, ἀνεκαλύφθησαν κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν τῶν θεμελίων οἰκίας τινὸς τοῦ χωρίου Κόμ-Ἰσράον. Μεταξὺ τῶν εὐρεθέντων ὑπὸ τοῦ Δεφέβρ ἀντικειμένων ὑπῆρχον τριάκοντα κύλινδροι ἑλληνικῶν κοπτικῶν χειρογράφων καὶ πολλὰ φύλλα βιβλίου ἐπὶ τοῦ πρώτου τῶν ὁποίων ἀνεγράφετο τὸ ὄνομα τοῦ Μεγάλου. Ἡ ἀνακάλυψις ἐτηρήθη μυστικῇ ἐπὶ δέκα περίπου μηνῶν· μέχρις οὗτο ἐξηρηνύθη ἐπιμελῶς τὸ ἔδαφος ὅπως βεβαιωθῇ ὅτι οὐδὲν εἶχεν ἀπομείνει.

Ὁ Μασπερώ ἐκφράζει τὴν ἐκπλήξιν του διὰ τὴν ὑπαρξίν ἀσυμπληρώτου τόμου τῶν ἔργων τοῦ Μεγάλου εἰς ἀσημοτάτην πόλιν τῆς Πύλου καὶ ἐν μέσῳ αὐτοῦ ὅστις καὶ αὐτὰ τὰ αἰγυπτιακὰ ἀκόμη θὰ ὀμίλει μετὰ δυσχερείας.

Τὰ χειρογράφα αποτελοῦσι τεσσαράκοντα πέντε σελίδας, ἐκ τῶν ὁποίων τινὲς μὲν εἶνε πλήρεις, ἅλλαι δὲ ὅσον βεβλαμμένα, ὥστε μετὰ μεγάλης δυσκολίας κατάρθωσεν ὁ Δεφέβρ τὸ ἀποκαταστήσῃ τὸ κείμενον εἰς πολλὰ μέρη. Κατάρθωσεν ἐν τούτοις τὰ ἐξημενέσια 13, 028 στίχους αποτελοῦντας μέρος τεσσάρων κωμωδιῶν. Δύο ἐξ αὐτῶν ἦσαν ἡ «Διαιτησία» καὶ ἡ «Περικειρομένη», αἱ ἅλλαι δὲ δύο ἐπιτομοῦντο ὁ «Ἡρώς» καὶ ἡ «Γυνὴ τῆς Σάμου». Τοῦ «Ἡρώος» εὐρέθησαν ὁ

κατάλογος τῶν χαρακτήρων καὶ οἱ 150 πρώτοι στίχοι, ἀλλ' ἡ ἀρχὴ τῶν ἄλλων ἔργων ἑλλείπει καθὼς ἐπίσης καὶ τέσσαρες σελίδες ἐκ τῶν ἀνακαλυφθέντων παπύρων. Εἶναι ἐν τούτοις εὐκολος ὁ καθορισμὸς τῶν σκηνῶν καὶ ἡ ἀποκατάστασις τῆς πλοκῆς μετ' ἀρκετῆς ἀκριβείας.

Ἡ «Διαιτησία» ἐπὶ παραδείγματι εἶνε ἡ γνωστοτάτη ἱστορία γυναικὸς καλῆς οἰκογενείας προσβληθείσης κατὰ τὴν νύκτα ἐορτῆς ὑπὸ ἀγνώστον ἄνδρως, ὅστις κατόπιν ἐνυμφεύθη τὴν γυναῖκα, ἣτις εἶχε χρησιμεύσει ὡς μεσίτρια εἰς τὸ νὰ ξελογιάσῃ τὴν προσβληθείσαν. Ὁ Μασπερώ λέγει, ὅτι ὁμοίᾳ πλοκῇ ἣτις ἀποτελεῖ ἐν ἐκ τῶν εὐνοούμενων θεμάτων τῆς ἑλληνικῆς κωμωδίας παρατηρεῖται εἰς τὸν «Ἡρώα» καὶ εἰς τὴν «Γυναῖκα τῆς Σάμου» καθὼς ἐπίσης καὶ εἰς τὴν «Περικειρομένην», καὶ τοὶ ἡ ὑπόθεσις τῆς τελευταίας ταύτης κωμωδίας εἶνε πολὺ διαφορετικὴ. Μέρος ἑτέρου ἀντιτύπου ἰδίου ἔργου ἀνακαλυφθὲν πρὸ πέντε ἐτῶν εἰς τὴν Βενέσιαν ὑπὸ τῶν Γερφφελλ καὶ Χαντ δίδει τὸ εὐτυχὲς πέρας εἰς ἓνα διπλοῦν γάμον.

Ὁ Μασπερώ λέγει, ὅτι παρ' ὅλην τὴν ποικίλιαν τῶν ὀνομάτων, οἱ χαρακτήρες καὶ αἱ εἰκόνες παρέχουν σχετικῶς μικρὰν πρωτοτυπίαν. Ἡ ἀξία τοῦ Μεγάλου δὲν συνίστατο εἰς τὴν ἐπινόησιν ἀλλ' εἰς τὴν εὐνοίαν, διὰ τῆς ὁποίας ἐξωγιάνευε τὸν χαρακτήρα τὸν, εἰς τὰς ζωγραφὰς εἰκόνας καὶ τὴν γοργότητα τῆς γλώσσης διὰ τῶν ὁποίων ἐδίδο ζωὴν εἰς τοὺς τύπους, τοὺς ὁποίους εἶχον δημιουργήσει ὅλοι σχεδὸν οἱ προκατοχοὶ του.

Ἡ ἀνακάλυψις ἐν τούτοις εἶναι ἀρκετὰ σπουδαία, διότι δι' αὐτῆς πλουτίζεται ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ φιλολογία δι' ἔργων θεωρουμένων ὡς ἀπολεσθέντων.

★

Ὁ κ. Δαῖρπφελδ ἀφίκετο εἰς Πέργαμον καὶ ἐπελήφθη τῶν ἀρχαιολογικῶν του ἐργασιῶν. Ὁ καθηγητὴς ἐν συνεντεύξει ἐκτὸς ἄλλων πολλῶν ἀνέφερε καὶ περὶ τῶν ἐν Πύλῳ καὶ Λευκάδι ἀνασκαφῶν, διενεργουμένων ὑπὸ διεύθυνσίν του.

Τὰς ἀνασκαφὰς τῆς ὁμηρικῆς πόλεως Πύλου, διενήργησε κατὰ τὸν Μάιον μῆνα, τῶν ὁποίων τὰ ἀποτελέσματα ἦσαν λίαν λαμπρὰ καὶ ἱκανοποιητικά. Εἰς αὐτὰς ἀνεκαλύφθησαν τάφοι βασιλικοί, ἡ Ἀκρόπολις τοῦ Νέστορος καὶ ἄλλα ἀρχαιολογικὰ ἀντικείμενα, ἅτινα προὐκάλεσαν τὸ μέγα ἐνδιαφέρον τῶν Εὐρωπαίων ἀρχαιολόγων. Εἰς δὲ τούτων, ὁ διαπρεπὴς καθηγητὴς τοῦ ἐν Βιέννῃ Πανεπιστημίου καὶ διευθυντῆς τῆς ἀρχαιολογικῆς συλλογῆς τοῦ Αὐτοκρ. Οἴκου Δρ. φὸν Στάϊνερ, εἶπε μετὰ ἄλλων καὶ τὰ ἑξῆς:

«Ὅποια ἦτο ἡ ἀκρόπολις τοῦ Νέστορος δὲν δυνάμεθα νὰ ἐννοήσωμεν, διότι ὁ Ὀμηρὸς δὲν δίδει λεπτομερεῖς περιγραφὰς τῆς Πύλου, οὔτε ἕτερος ἐκ τῶν ἄλλων ἀρχαίων Ἑλλήνων ποιητῶν. Ὅσῳ εἶνε ἑλληνικῆς ἡ περιγραφή τῶν Μυκηνῶν, λέγει ὁ κ. Δρ. φὸν Στάϊνερ, τόσῳ σπανία εἶνε καὶ ἡ περιγραφή τῶν ἀνακτόρων τοῦ Νέστορος καὶ τῶν ἀρχαίων μνημείων τῆς Ἀργολικῆς ταύτης πόλεως Πύλου. Ἐν τούτοις δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς βέβαιον, ὅτι ὁ σοφὸς ἀρχαιολόγος κ. Δαῖρπφελδ ἀνέυρε τοὺς τάφους καὶ τὰ ἀνάκτορα τοῦ Νέστορος.

Ὁ κ. Δαῖρπφελδ, ἐπὶ λέγει ὁ κ. φὸν Στάϊνερ, εἶνε ἐν τῇ ἀρχαιολογικῇ καὶ ἀρχιτεκτονικῇ ἐπιστῇ ἀληθῆς μεγαλοφυΐα εἰς τὸν εἰδικὸν τοῦτον κλάδον (τὸν Μυκηναϊκόν) καὶ σπανίως παρατηρητικότητος. Ἀνύψωσεν εἰς νέον ἐπίπεδον τὸ σύστημα τῶν ἀνασκαφῶν».

«ΦΥΛΛΑ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ»

Ἐντυπώσεις καὶ σκέψεις

ΔΗΜ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

Διευθυντοῦ τῆς «Παναποθήκης».

Δραχμὴ μία